

รายงานผลการวิเคราะห์การควบคุมภายใน ศูนย์อนามัยที่ ๖

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ รอบ ๑๒ เดือน

๑. ปัญหาที่พบ

- ๑) การส่งคืนเงินยืมราชการล่าช้าและส่งคืนเงินยืมเกินร้อยละ ๓๐ และร้อยละ ๒๐

๒. ที่มาของปัญหา

จากรายงานผลการตรวจสอบภายในประจำหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ พบว่า ศูนย์อนามัยที่ ๖ ประสบปัญหาด้านการส่งคืนเงินยืมราชการ จากกรณีการจัดกิจกรรมโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน ข้อมูลสถานการณ์การยืมเงินและคืนเงินยืมราชการของศูนย์อนามัยที่ ๖ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีการส่งคืนเงินยืมราชการล่าช้าและส่งคืนเงินยืมเป็นเงินสดเกินร้อยละ ๓๐ ศูนย์อนามัยที่ ๖ จึงมีการกำหนดมาตรการในการเร่งรัดติดตามการยืมเงินตามระเบียบการยืมเงินราชการเพื่อแก้ไขปัญหาการส่งคืนเงินยืมในช่วงที่ผ่านมา ผลการดำเนินการดังกล่าวทำให้ปัญหาการส่งคืนเงินยืมราชการล่าช้าและส่งคืนเงินยืมเป็นเงินสดเกินร้อยละ ๓๐ มีแนวโน้มลดลง

๓. สภาพปัญหาปัจจุบัน

ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามระเบียบ หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมภายใน และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงานที่เป็นปัจจุบัน ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ขอบเขต และกรอบการดำเนินงานการควบคุมภายในของหน่วยงาน ควบคุม กำกับ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานการควบคุมภายใน หาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานการควบคุมภายในของหน่วยงานรวบรวม ประเมินผลและสรุปการประเมินการควบคุมภายใน จัดทำรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในครบทั้ง ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ โดยใช้แบบประเมินเพียงพอเหมาะสมของการควบคุมภายใน เพื่อให้ระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารได้กำหนดนโยบาย ค่านิยมองค์กร ให้บุคลากรภายในหน่วยงานยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน มีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้ได้ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและกำหนดกิจกรรมการควบคุมให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่มีอยู่ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เช่น การจัดหาโปรแกรมต่าง ๆ พัฒนาระบบการสื่อสารแบบออนไลน์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ มีการประสานงานหรือสื่อสารกับหน่วยงานหรือฝ่ายงานอื่นเพื่อสร้างความเข้าใจ ลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – ๑๙) ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเป็นอย่างมาก ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้เข้ากับสถานการณ์ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานบางอย่างไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ตามกำหนด ในขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานพบว่าการส่งคืนเงินยืมราชการเกิดความล่าช้าและการส่งคืนเงินยืมเป็นเงินสดเกินร้อยละ ๒๐ เนื่องจากการประสานงานกับพื้นที่ค่อนข้างล่าช้า ซึ่งไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ และมาตรการที่กำหนดไว้

ศูนย์อนามัยที่ ๖ ได้ดำเนินการกำหนดกรอบนโยบาย มาตรการการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ แจ้งให้บุคลากรและผู้รับผิดชอบรับทราบและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังพบว่ากระบวนการติดตามผลการดำเนินงานยังต้องมีการกำกับติดตามและควบคุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผนปฏิบัติการของศูนย์อนามัยที่ ๖ ดังนั้น ศูนย์อนามัยที่ 6 ต้องดำเนินการกำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน กำหนดกฎเกณฑ์หรือนโยบายเพื่อให้บุคลากรถือปฏิบัติ แต่การที่จะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดีนั้น บุคลากรทุก คนในหน่วยงานต้องนำไปยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจังจึงจะก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างแท้จริง

๔. ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ศูนย์อนามัยที่ ๖ ชลบุรี เป็นหน่วยงานภายใต้การตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัย ขับเคลื่อนการดำเนินการของหน่วยงานให้เป็นไปตามนโยบายด้านการตรวจสอบภายใน อธิบดีกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมุ่งเน้นพัฒนาการตรวจสอบภายใน ประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อการทำงานเชิงระบบของกรมอนามัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านการตรวจสอบภายในให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพิ่มทักษะความสามารถด้านอื่น ๆ ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังขับเคลื่อนการดำเนินให้สอดคล้องกับนโยบายของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่มุ่งเน้นสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากผู้บริหารทุกระดับ และหน่วยรับตรวจในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบและให้คำปรึกษา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เที่ยงธรรม โปร่งใส ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ และจรรยาบรรณ ดำเนินงานบริการให้ความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ กฎหมาย ระเบียบ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของกรมอนามัย พัฒนาศักยภาพ บุคลากรและพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบให้ทันสมัยและเป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ มีการประสานงานกับเครือข่ายผู้ตรวจสอบภายในและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นมิตรและสร้างสรรค์ และ

แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน รวมทั้งสร้างช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางการดำเนินงานที่ดีเพื่อบุคลากรกรมอนามัยและผู้ใช้ประโยชน์ทั่วไป

๕. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน รอบ ๑๒ เดือน

จากรายงานผลการตรวจสอบภายในศูนย์อนามัยที่ ๖ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ไตรมาสที่ ๑ และ ไตรมาสที่ ๒ รายงานการประชุมคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔ และ รายงานการประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (แบบติดตาม ปค.๕ ส่วนงานย่อย) พบว่า ศูนย์อนามัยที่ ๖ พบปัญหาการส่งใช้เงินยืมเกินร้อยละ ๒๐ ในขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ และมาตรการที่กำหนดไว้ จำนวน ๓ ราย เนื่องจากมีการเลื่อนระยะเวลาการจัดกิจกรรม มีการงดแผนปฏิบัติงาน และการประมาณการค่าที่พักผิดพลาด ศูนย์อนามัยที่ ๖ จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนการควบคุมภายในของศูนย์ฯ ตามระเบียบและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินในรอบ ๕ เดือนหลังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และถูกต้องตามระเบียบหลักเกณฑ์การปฏิบัติการควบคุมภายในของหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ สอดคล้องกับความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดรับนโยบายด้านการตรวจสอบภายใน อธิบดีกรมอนามัย และนโยบายกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัย โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในศูนย์ฯ แล้วแจ้งให้บุคลากรและผู้รับผิดชอบรับทราบและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติงานของศูนย์อนามัยที่ ๖ โดยนำหลักการด้านควบคุมภายในมาบังคับใช้ในทุกขั้นตอน

ผลการขับเคลื่อนการควบคุมภายในศูนย์อนามัยที่ ๖ รอบ ๖ เดือนหลัง ที่ได้ดำเนินการตามระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในไตรมาสที่ ๔ พบเจ้าหน้าที่ส่งคืนเงินยืมล่าช้า ๑ ราย เนื่องจากมีการแก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย พบการส่งคืนเงินยืมราชการเกินร้อยละ ๓๐ จำนวน ๑ ราย ผู้จัดโครงการได้สำรองจ่ายค่าที่พักให้กับพนักงานขับรถยนต์ และพบการส่งคืนเงินยืมเกินร้อยละ ๒๐ จำนวน ๑ ราย เนื่องจากผู้รับผิดชอบโครงการประมาณค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่จ่ายจริง จึงทำให้มีการคืนเงินยืมเกินราชการร้อยละ ๓๐ และ ร้อยละ ๒๐ ดังกล่าว

อย่างไรก็ตามผู้บริหารศูนย์อนามัยที่ ๖ ได้มีการเน้นย้ำเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ วางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบและประมาณการค่าใช้จ่ายให้เหมาะสม เพื่อป้องกันการส่งคืนเงินยืมล่าช้าและส่งคืนเงินยืมเกินร้อยละ ๓๐ และร้อยละ ๒๐

๖. มาตรการการตรวจสอบภายใน ควบคุมภายใน ประจำปี ๒๕๖๕

การควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนของหน่วยงาน การสอดแทรกกระบวนการควบคุมภายในเพื่อตรวจสอบ ควบคุม กำกับ ติดตาม วิเคราะห์หาความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์

อนามัยที่ ๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ซึ่งจะช่วยลดข้อผิดพลาดการปฏิบัติงานนั้น คณะกรรมการควบคุมภายในและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการควบคุม ภายในของหน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ ๖ จึงมีมติให้กำหนดมาตรการการตรวจสอบภายใน ควบคุมภายใน ศูนย์อนามัยที่ ๖ ประจำปี ๒๕๖๕ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยใช้กลยุทธ์ PIRAB ดังนี้

๑) **Partnership** : การบูรณาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่าย ให้มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันศูนย์อนามัยที่ ๖ และพื้นที่รับผิดชอบในเขตสุขภาพที่ ๖ ทั้ง ๘ จังหวัด รวมไปถึงการดำเนินงาน ร่วมกับศูนย์วิชาการอื่น ๆ ในเขตสุขภาพและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๖ ระยอง

๒) **Investment** : มีระบบกำกับติดตามงบประมาณของหน่วยงาน ให้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพิ่มช่องทางการรายงานผลการดำเนินงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์ฯ มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบและเข้าถึงง่าย มีการสื่อสารระเบียบ ข้อบังคับและหลักเกณฑ์ด้าน ควบคุมภายใน ให้บุคลากรทราบอย่างสม่ำเสมอผ่านการประชุม หนังสือแจ้งเวียนและเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๓) **Regulation** : การกำกับติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของศูนย์ฯ ในการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ (กบศ.) ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการในการประชุมคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล (กวป.) ติดตามผลการดำเนินงานวิจัยนวัตกรรม ในการประชุมคณะกรรมการพัฒนาวิชาการ (กพว.) และมีการประชุมติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะทำงานตอบโต้ภาวะฉุกเฉินและสาธารณสุขด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (EOC) ของศูนย์ฯ เป็นประจำทุกเดือน

๔) **Advocate** : กำหนดนโยบายทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีการประชุมจัดทำแผนบูรณาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของศูนย์ฯและเขตสุขภาพที่ ๖ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และกำหนดนโยบายทิศทางการปฏิบัติงานร่วมกันกับภาคีเครือข่ายเขตสุขภาพที่ ๖

๕) **Building Capacity** : การพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีการจัดประชุมพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการตรวจสอบ ภายในประจำหน่วยงาน การประชุมคณะกรรมการควบคุมภายในและประเมินผลการควบคุม ภายในของหน่วยงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ด้านการตรวจสอบและควบคุมภายใน รวมถึงการเผยแพร่ ข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วย มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรการการใช้บัตรเครดิตราชการของศูนย์อนามัยที่ ๖ และการกำหนดนโยบาย มาตรการ การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้บุคลากรของ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ทุกคนรับทราบและดำเนินการตามอย่างเคร่งครัด